

ВИСОКА ПОСЛОВНО
ТЕХНИЧКА ШКОЛА
СТРУКОВНИХ СТУДИЈА
У УЖИЦУ

БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

књига 1

за студенте Високе пословно техничке школе
струковних студија у Ужицу

ПРАКТИКУМ (ОПШТИ ДЕО)

Модул 1.0

Издавање ове публикације реализовано је у оквиру међународног пројекта:

TEMPUS JPHES 158781

Occupational safety and health – degree curricula and lifelong learning

Безбедност и здравље на раду – образовни програми и доживотно учење
који кроз ТЕМПУС програм финансира Европска унија.

Садржај публикације одражава само личне ставове аутора. Европска Комисија не може да буде одговорна за коришћење информација из ове публикације.

This project has been funded with support from the European Commission. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein.

Издавач:

*Висока пословно техничка школа струковних студија
у Ужицу*

За издавача:

др Љубица Диковић, директор Школе

Одговорни уредници:

*др Радмила Дробњак
др Стјепан Панић*

Рецензент

др Матија Сокола

Аутори:

*Божо Николић
Матија Сокола
Весна Петровић
Душан Гавански
Бранислав Сантрач
Неда Јоцић
Радмила Дробњак
Љиљана Ковачевић
Љубица Диковић
Љиљана Ружић-Димитријевић
Весна Марјановић
Снежана Аксентијевић
Видоје Миловановић
Милоје Ђетковић*

Припрема за штампу:

*Мирослав Драшковећ
Биљана Ђуричић*

Насловна страна:

Срђан Димитров, ВТШ Нови Сад

Штампа:

Штампарија „Графичар“, Ужице

Тираж:

600 примерака

ПРЕДГОВОР

Општи циљ система безбедности и здравља на раду (БЗР) у Републици Србији је да се за сваког радника препознају сви ризици на радном месту и у радној околини, на основу идентификованих опасности и штетности и у складу са систематизацијом радних места. Након идентификације и евалуације ризика, треба спровести одговарајуће мере: превентивне за спречавање ризика, корективне за елиминацију или смањење, као и континуалне мере за одржавање ризика на прихватљивом нивоу.

Образовање у овом виду се организује у склопу међународног пројекта Европске Уније TEMPUS - JPHEES 158781 под називом “Occupational safety and health – degree curricula and lifelong learning” односно „Безбедност и здравље на раду – развој курикулума и доживотно учење“, који се одвија од 2010. до 2012. године. Носилац пројекта је Висока Техничка Школа струковних студија у Новом Саду, а један од партнера на пројекту је Висока пословно техничка школа из Ужица. Аутори радова у овој публикацији су наставници Високих школа из Ужица и Новог Сада.

Свеукупни циљ Практикума је да пружи основна, као и да прошири и продуби постојећа знања студената из области БЗР. Ова публикација, означена као књига 1, модул 1.0, бави се законском регулативом и општим аспектима БЗР и примењена је у групи опште образовних предмета (условно говорећи), односно у оквиру предмета који су заједнички на свим или на већини студијских програма и који се слушају на редовним студијама Високе пословно техничке школе из Ужица. Поред тога, настојало се да излагања буду приступачна што ширем кругу читалаца, који не морају имати завидно знање предметних дисциплина. Прво и друго предавање су уводног карактера и нису везана за специфичан предмет.

Основни циљ обуке из области БЗР је упознавање студената техничких и технолошких усмерења са основама система БЗР у Србији. Овај циљ се, на свим студијским програмима ВПТШ у Ужицу, остварује новим предавањима која обухватају основне законске прописе (Закон о БЗР, неколико Правилника и неке специфичне регулативе у појединим областима), листу опасности и штетности из Правилника о евиденцијама у области БЗР, принципе процене ризика на радном месту и у радној околини, као и могуће мере за смањење ризика од повреде и болести.

Захваљујемо се ауторима радова на преданом раду и труду, као и свима који су корисним примедбама и сугестијама допринели подизању квалитета ове публикације. Унапред се захваљујемо свим читаоцима који ће, исправкама евентуалних нејасноћа или сугестијама било које врсте, допринети унапређењу квалитета наредних издања.

Ужице, јануар 2011.

Уредници
Радмила Дробњак и Стјепан Панић

САДРЖАЈ

Божо Николић, Матија Сокола, Весна Петровић, Душан Гавански, Бранислав Сантрач, Неда Јоцић, ВПШ Нови Сад ОСНОВЕ БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉА НА РАДУ У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ	1
Радмила Дробњак, ВПТШ Ужице ОСНОВНЕ РЕГУЛАТИВЕ БЗР И БЕЗБЕДНОСТ ПРИ КРЕТАЊУ	23
Ljiljana Kovačević, VPTS Uzice FIRE SAFETY – FIRE RISK ASSESSMENT IN THE WORKPLACE	37
Љубица Диковић, ВПТШ Ужице, Љиљана Ружић-Димитријевић, ВПШ Нови Сад УТИЦАЈ ЕРГОНОМИЈЕ РАЧУНАРА И РАЧУНАРСКОГ ОКРУЖЕЊА НА ЗДРАВЉЕ ЉУДИ	49
Весна Марјановић, ВПТШ Ужице БЕЗБЕДНОСТ У ХЕМИЈСКОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ	56
Снежана Аксентијевић, ВПТШ Ужице ОПАСНОСТИ И ШТЕТНОСТИ У ФИЗИЧКОХЕМИЈСКОЈ ЛАБОРАТОРИЈИ	67
Видоје Миловановић, ВПТШ Ужице ОПАСНОСТИ ОД ЕЛЕКТРИЧНЕ СТРУЈЕ И ЗАШТИТА ОД НАПОНА ДОДИРА	73
Милоје Ђетковић, ВПТШ Ужице БУКА КАО ФИЗИЧКИ ИЗВОР ШТЕТНОСТИ ПО ЗДРАВЉЕ	87